A Balaton új nevezetességei

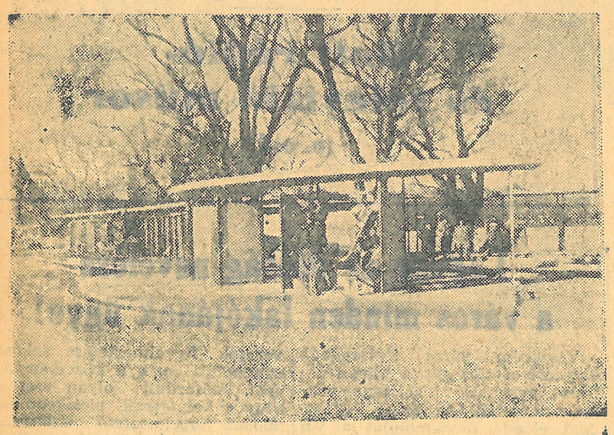

Idegenforgalmi nevezetessége volt a Balatonnak a keszthelyi Sziget-strandfürdő. Régi emlékeket idézett, ódon hangulatot ébresztett a nézőben. Sajnos azonban eljárt felette az idő, a faalkatrészek elkorhadtak, megrokkantak.

Most a keszthelyiek lelkesedése és az állam áldozatkészsége új fényében állítja helyre ezt az érdekes látványosságot, ami egyben jelentős szórakozási lehetőséget is nyújt. A régi kabinokat elbontották, helyükre modern, vasvázas, eternit oldalú kabinsor épül. A Sziget-strandon körülbelül százharminc kabin lesz, ezenkívül mosdók, zuhanyozók, büfé. Az egész beruházás kétmillió forintba kerül, az elkészülés várható határideje május eleje.

Felső képünk: távlati kép a munkálatokról. Alsó képünk: készülnek a kabinok. **(Fotó: Péterfay Endre)**

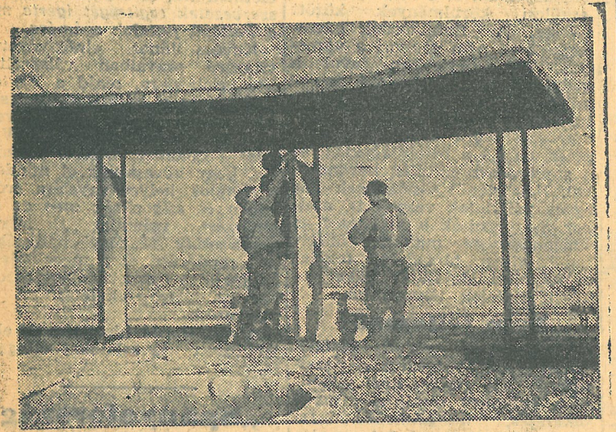

Termelőszövetkezetek!

A rendes ellátáson felül többlet műtrágya vásárlására nyer igényjogosultságot mindazon termelőszövetkezet amely a **MEGYEI TERMÉNYFORGALMI VÁLLALATTAL 1961. ÉVI TERMÉSŰ**

Kukoricára

terményértékesítési szerződést köt.

A termelőszövetkezet minden lekötött 150 kg májusi morzsolt kukorica ellenében egy tételben 50 kg nitrogén, 40 kg szuperfoszfát, 10 kg 40 százalékos kálisó, azaz összesen

100 kg többlet műtrágya

juttatásban részesül hatósági áron.

A műtrágya használattal mintegy három mázsa többlet kukoricatermést érhet el a termelőszövetkezet.

A megkötött szerződés alapján a termelőszövetkezet rövidlejáratú bankhitelt igényelhet.

Magasabb kukoricatermés és nagyobb jövedelem biztosítása érdekében minden termelőszövetkezet érdeke, hogy műtrágya juttatásos terményértékesítési szerződést kössön a Megyei Terményforgalmi Vállalat járási kirendeltségeivel.

MEGYEI TERMÉNYFORGALMI VÁLLALAT

Ismeretterjesztés

eredményekkel és hibákkal

A Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat évi jelentésének számadatai egymagukban is sokat mondanak. Több, mint háromezer előadást tartottak ez év során, számszerint 3351-et. A tagság létszáma december 31-én 770. (Azóta 834-re emelkedett!)

A számok egymagukban azt jelentik, hogy általában

a megye valamennyi községében tíz-tizenegy előadás hangzott el

az év folyamán. Csaknem minden községre három olyan ember jut, aki tudományos ismeretterjesztéssel foglalkozik! S még beszédesebbekké lesznek ezek a számok, ha részenként vizsgálgatjuk őket. Kiderül, hogy milyen tudományágak érdeklik leginkább megyénk lakosságát, milyen igényei vannak a jövőre vonatkozóan.

A megtartott előadások közül

műszaki előadás volt 390, a nemzetközi kérdésekkel foglalkozott 344, agrár kérdéseket tárgyalt 325,

de felölelik az előadások az irodalom, a művészetek, a filozófia, a lélektan és pedagógia, történelem, jogtudomány, közgazdaságtan, biológia, egészségtan, fizika, kémia, matematika, geológia, földrajz és a csillagászat területeit is. Ha mindehhez hozzászámítjuk a különböző iskolákban, tanfolyamokon tanulók magas számát, a nyelvet és művészeteket művelők széles táborát, joggal lehetünk büszkék eredményeinkre. Büszkék arra, amit elértünk, ameddig eljutottunk, de nem elégedettek!

Több gondot a falvakra!

A számadatok ugyanis nemcsak eredményeinkről beszélnek. Az Ismeretterjesztő Társulat célja nemcsak az ismeretek terjesztése, hanem az emberekkel, nem utolsósorban az értelmiséggel való közvetlen, vagy közvetett foglalkozás is, túl az ismeretterjesztő munka feladatán. És bár a 770-es, vagy éppen a 834-es számadat azt bizonyítja, hogy a TIT-nek sok embert sikerült az ismeretterjesztés magasztos hivatása szolgálatának megnyerni. De az alaposabb elemzés során kiderül, hogy

a tagság túlnyomó többsége városi; vagy járási székhelyeken lakó ember.

Számos községünk van még, ahol nincs ismeretterjesztéssel foglalkozó értelmiségi, vagy egyéb foglalkozású tagja a társulatnak. És sok még azoknak a községeknek a száma, ahol nem megfelelő színvonalon folyik a tudományok terjesztése. Hogy csak egyetlen kirívó példát említsek, Nemesvámos itt van a megyeszékhely szomszédságában. Remek termelőszövetkezetük van, de nincs — és mostanában nem is volt! — ezüstkalászos tanfolyam, vagy mezőgazdasági jellegű, igazán tudományos előadássorozat a községben.

Persze, az ellenkezőjére sokkal, de sokkal több példát lehet felsorolni. Akár Kővágóörsöt, akár Tapolcát, vagy a keszthelyi járásból például Cserszegtomajt, városaink közül Pápát, Keszthelyt, a megyeszékhelyt, ipari gócaink közül Várpalotát, Fűzfőt említem is,

csak a teljes elismerés hangján szólhatok nemcsak az előadások számszerűségéről,

hanem többnyire az előadások színvonaláról is.

Bőven akad azonban példa arra is, hogy a világnézetet formáló előadássorozatok hiányoznak az ismeretterjesztés falusi programterveiből. Néhány egészségügyi, irodalmi, történelmi előadás — és nem előadássorozat — mindenütt található ugyan, dehát ki merné azt állítani, hogy maradandót ad az olyan „ismeretterjesztés", amikor ma —— negyven perc alatt! — az irodalom időszerű problémáiról, holnap a szputnyikok titkairól, holnapután a lóbetegségekről, majd utána a helyes trágyázás alapjairól tartunk „előadást." Nem is szólva arról, hogy az ilyen „tematikus" előadások

előadói egy-egy esetben maguk sem szakemberei az előadottaknak,

hanem hallottak, olvastak valamit ezekről a kérdésekről — persze annál azért jóval többet, mint a hallgatóik.

Az ilyen „tudományos" ismeretterjesztéssel nem lehetünk elégedettek. Ismétlem, nem ez a jellemző, de még van ilyen, és éppen ezért meg kell említeni.

Rendkívül kevés a politikai gazdaságtan, a gazdaságpolitikai kérdésekkel, a termeléssel és a termelékenységgel foglalkozó előadások, előadássorozatok száma falun. Olyan kérdések szélesskálájú terjesztésére gondolok, mint a jövedelem és jövedelmezőség, haszon és hasznosság, termelés, termelékenység és életszínvonal, önköltség, termelési költség igen alapos megérttetése,

a kis- és nagyüzemek összehasonlítása ilyen szempontból is.

Dolgozó parasztságunk nem látja világosan ezeket — és más, ehhez hasonló, fontos — kérdéseket. Nem értik például az értékképződés lényegét, az árutermelés fontosságának kérdéseit és így tovább. És ezek a kérdések — nem becsülve le amazok jelentőségét! — vannak olyan fontosak társadalmunk egésze szempontjából, mint Balassi Bálint költészete, a termeszek munkája, a barokk stílus jellegzetességei, vagy a középkori francia történelem részletei.

Évekre szóló program készül

Még többet és még többen a falura! Elismerésreméltó szép eredmények az eddigiek, különösen munkásosztályunk szakmai tudásának és egész megyénk valamennyi dolgozója általános műveltségének emeléséért tett erőfeszítések. De többet,

még többet a parasztság szakmai tudása, világnézetének alakítása, politikai tisztánlátása érdekében.

És ez vonatkozik a falusi értelmiséggel való, még fokozottabb törődésre is.

Néhány szakosztály vezetője részletesebben is fogja majd elemezni az elkövetkezőkben lapunk hasábjain a szakosztály munkáját, eredményeit, elgondolásait, terveit. A rövidesen megtartandó TIT kongresszusa újabb évekre fogja részletesebben is megszabni az irányelveket, a párt iránymutatása alapján. Azonban — gondolom — mégsem ártalmas dolog az elismerésen túl az elmondott problémákra máris felhívni a figyelmet.

Vágvölgyi László

BARANGOLÁS A TÉLI BALATONON

Nagyon messzire költözött a nyár heve. Szinte el sem lehet most képzelni a Balaton partját nyári pompájában.

Olyan bizony a Balaton így télen, mint a messzi jegestengerek, megfagytak a fodrozó hullámok, jéggé dermedt a simogatólágy víz. Ilyenkor még hatalmasabb, szinte félelmetes benyomást kelt ez az óriási víztükör, amelynek végét sehol sem látni, mindenütt egybeolvad az ég a jéggel, szürke pára rejti a túlsó partot. Helyenként hó takarja a víztükröt, máshol kivillanik alóla a jég zöldszínű páncélja. (A jég alatt a víziélet sok-sok fajtája vívja csatáját a tél és a fagyhalál ellen. Él, de nem mozog a sok-sok kisebb vagy nagyobb viziállat a jégtakaró alatt, a halak mélyen belefúrták magukat az iszapba.)

De nem uralkodik örökös csend a jéggédermedt tóparton. „Beszél a jég" — mondja a balatoni ember, egy szóval összefoglalva azt a sokhangú kórust, amelynek karmestere a téli fagy. Ha a parton járunk, vagy a jégmezőkön, mindenütt hallatja szavát: sistereg és robajlik, pattan és durrog, de tud olyan lágy fuvolahangon is szólni, mintha a nyári szellő elkésett visszhangja volna. Óriások zenekarát irányítja láthatatlan karmester, a képzelet könnyen színezi legendává a hangot: régpusztult halászok sóhaja leng itt a szélben...

Pedig maga a jég adja a hangot, ahogy a fagy egyre jobban szorítja össze, megpattanik a tó egész hosszában és mennydörgésszerűen dübörög: egymásra torlódó jégtáblák sziszegnek, morajlanak és sóhajtanak.

Alig néhány méterre a parttól, máris megdől az a feltevés, amelyben sokan hiszenek, akik csak a nyári Balatont ismerik. Legendává foszlik az óriási korcsolyapálya gondolata. A fagy ereje egymáshoz szorítja a jégtáblákat, darabokra töri és a végtelenbe vesző töltéseken halmozza fel. Egyiknek mentét követni kezdem, hajlik, kanyarodik, elgyönyörködöm a feltorlódott felületek finomságában, csipkeszerűségében, de még egy jó kilométer után is ugyanúgy a végtelenbe vágyódik, mint közvetlenül a parton. Át- és átszeli sok hasonló repedés, a kereszteződéseknél szabályos piramisokat építve, de mindegyik a végtelenbe tart. A felületen apró barázdák látszanak: megfagyott hullámokon járok.

Nem állt meg egészen az élet, mikor a fagy rákösöntött a tóra: a jégen mindenütt látni nyomait: itt egy madár kettős ugrásainak rajzát, amott egy róka iramodott nagy sebesen a nádas felé, mert valaki megzavarta lesbenállását. Apró teknők őrzik a vadkacsák éjjeli szállásának nyomát, testük melege olvasztotta ki azokat a hóból. Néhány szétszórt toll és vércsepp idézi egy kis élet tragédiáját, prédára lesve kering most is a tó felett egy ölyv és néhány varjú. A part mentén sorjázva gubbasztanak a sirályok, mintha még így télen is féltékenyen őriznék a halakat minden betolakodótól. A parti nádasok színe az őszi rőtből aranysárgára változott. Most aratják szorgalmas kezek a Balaton egyik nagy kincsét, hogy jusson bőven nádpalló a tavaszi építkezésekhez. Több helyen vágják és hordják a jeget, telnek a vermek nyárra.

A parton és a vízen minden a tavasz könnyű fuvalmát várja, amikor az első simogató meleg napsugár nyomán a mostani jégtenger helyén újra örökszép „Magyar Tenger"-ünk lágy hullámai susognak.

És már enyhül is az idő, puhul a jég. Új korszak köszönt a Balatonra...

BOKSAY GYÖRGY